

Аба дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр аналлаах күрэхтэһии сценарийа.

«Күүстээх, өйдөөх уоланнар»

Буолар күнэ: 21.02.2022

Буолар миэстэтэ: интернат

Сыала:

- уол оҕо кыра эрдэбиттэн төрөөбүт дойдутун харыстыы, таптыы улаатарын ситиһии;
- уолу күүстээх санаалаах, дойдутугар бэриниилээх буоларга иитии;
- эт – хаан өттүнэн сайыннарыы.

Күрэххэ туттуллар тэриллэр: кыра мээчиктэр (10 устуука), орто дьааһык, мас игра остуол оонньуулар (биэс ойбон, саһаан, тыксаан), 1 маат, 4 олоппос, 1 куул, 20 шарик, 5 инньэлээх кыра палкалар.

Кыттааччылар: интернат уолаттара, икки хамаанда

Ыытааччылар: интернат басытаатала

Дьүүлүүр сүбэ: интернат сэбиэдиссэйэ, төрөппүт састаабын бэрэссэдээтэлэ.

Сценарийы онордо: Бүлүү улуунун Н.И.Афанасьев аатынан Бороҕон орто оскуолатын интернатын иитээччитэ Каратаева И.Г.

Тэрийэр түгэн

Телевизорга «Уол оҕо» Амикан, «Аккорд» ансаамбыл толоруутугар клип көстөр.

Ыытааччы: Үтүө күнүнэн, күндү оҕолор, төрөппүттэр бүгүнгү Аба дойдуну көмүскээчилэригэр анаммыт тэрээһиммитин саҕалыыбыт. Эһигини бу бырааһынныгынан эбэрдэлиибит. Аба дойдуну көмүскээчилэр кимнээх буолалларын биһиги билигин көрүөхпүт.

Телевизорга «Армия России» презентация көстөр (3мүнүүтэ)

Россия армиятын кэккэтигэр туохха бэлэмнииллэрий уолаттары? Саамай сөп. Хорсун, күүстээх, байыаннай дьыаланы үчүгэйдик билэр дьоннору иитэн таһаараллар. Оччоҕо кинилэр Аба ойдуу көмүскүүр үрдүк чиескэ тиксэллэр. Онно сууспалыы барарга кырабытыттан эт – хаан, өй – санаа өттүнэн сайдылаах буолуохтаахыт. Онон биһиги уолаттарбытыгар баҕарабыт доруобай, өйдөөх, күүстээх эр бэртэрэ буолан Аба дойдуну көмүскүүр, киһи киэн туттар уоланнара буолалларыгар.

Эһигини эбэрдэлиллэр кыргыттар (үгкүү «Морячка»)

Ыытааччы: Өссө төгүл эбэрдэ уолаттарбытыгар. Бүгүнгү «Күүстээх, өйдөөх уоланнар»

күрэхпитин саҕалыыбыт. Уолаттары икки хамаандаба араарбыппыт. Бүгүнгү күрэхтэһиини дьүүллүүхтэрэ, көрүөхтэрэ – истиэхтэрэ интернаппыт сэбиэдиссэйэ Мальцева Н.Н. уонна төрөппүт комитетын бэрэссэдээтэлэ Васильева А.Н. Кыттааччыларга ситиһиини баҕарабыт.

Күрэхтэһии тутула:

1. **«Үрүн уоланнар»** (эрдэ дьибэ соруудах бэриллбитэ онно ааттарын, сирдьиттэрин, ырыаларын уонна хамаандаларын эмблематын онорон кэлиэхтээхтэр)
2. **«Миинэ түроруута»** хамандыырдар күрэхтэрэ (мас игра остуол оонньуутун «Биэс ойбон» оонньуутунан ханнык хамандыыр түргэнник толороругар)
3. **«Снайпердар»** (хамаанда оҕолоро биирдиилээн сүүрэн тийэн шариктары инньэлээх палканнан быраҕаллар, таптахтарына +1б. эбиллэр)
4. **«Миинэлээх хонуу»** (хамаанда саамай кыра саастааҕа кыттар, мас игра остуол оонньуутун «Саһаан» оонньуутунан, ханнык хамаанда оҕотугар саһаан киһитэ суулуннабына ол хотторор)
5. **«Азбука Морзе»** (лиискэ Азбука Морзе схематынан сүрүк сүрүллэ сылдьар, иккис лиискэ Азбука Морзе схемата баар онон көрөн суругу сүрүя охсон дьүүлүүр сүбэҕэ туттараллар, ханнык хамаанда түргэнник уонна сөпкө онорбутунан сыаналанар)
6. **«Разведчиктар»** (хамаандаттан икки оҕо кыттар, бииригэр лиискэ уруһуйдаммыт саллаат кэтэрдиллэр, уруһуйа киниэхэ көстүбэт, иккис оҕо уруһуйга баар саллааты сангарбакка мимиканнан, хамсанан көрдөрөр ону биирдэхэ таайыахтаах. Ким түргэнник уонна сөпкө таайарынан)
7. **«Перестрелка»** (хамаандаттан биирдии киһи кыттар, мас игра остуол оонньуутун «Тыксаан» оонньуута, ханнык хамаанда оҕото түргэнник шишкаларын утары хамаанда киһи хонуутугар ытыалы охсорунан)
8. **«Санитардар»** (иккилииннэн бараллар, улахан уол кыра уолу куулга олорон баран соһор, сүүрэн тийэн олоппоһу эргийэр, төптөрү эмиэ соһор, салгыы атыттар эмиэ оннук баралар)
9. **«Марш бросок»** - бүтэһик түһүмэх
  1. Сүүрүү олоппоско дылы
  2. Олоппостор ыккардыларынан эрийэ сүүрүү матка дылы
  3. Сүүрэн кэлэн матка кувырок оноруу, мээчиктэргэ дылы сүүрүү
  4. Сүүрэн кэлэн мээчик ылан дьааһык иһигэр бырабыы (дьааһыкка киирдэбинэ +1б.)
  5. Мээчик быраҕан баран олоппоско дылы сүүрүү
  6. Олоппоһу эргийэн баран хамандатыгар дылы сүүрүү (хамаанда оҕото бары биирдиилээн барар)

Ытыааччы: Күрэхтэһиибит түмүктэннэ. Дьүүлүүр сүбэ түмүк таһаарарын күүтэ таарыйа кыргыттар эбэрдэлэрин истиэххэ.

Кыргыттар бэлэмнээбит эбэрдэлэрин этэн баран подароктары туттартыыллар.

Телевизорга Аскалон Павлов «Эр хоһуун буол» ырыата көстөр.

Дьүүлүүр сүбэ: Бүгүңнү үөрүүлээх күңнүтүнэн өссө төгүл эбэрдэ. Күрэххит түмүгүн таһаардыбыт. Ону билиһиннэриэ төрөппүт комитетын бэрэссэдээтэлэ Айталига Николаевна.

Наҕараадалааһын, хамаандаларга грамота бириис туттартааһын.

Түмүк: Манан Аҕа дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр анаммыт «Күүстээх, өйдөөх уоланнар»

күрэхпит түмүктэнэр. Уолаттар, эһиги куруук доруобай, чөл олохтоох, өйдөөх, кытаанах санаалаах, төрөөбүт дойдуга бэриниилээх, хорсун, дьон киэн туттар уоланнара буолун. Бары көхтөөхтүк кытыбыт уолаттарбытыгар махтанабыт. Бүгүнгү күнү киэргэппит, эбэрдэ бээмнээбит кырыттарбытыгар улахан махтал. Куруук маннык эйэлээх, түмсүүлээх, көхтөөх буолун.

<https://youtu.be/K60QTxqjds>

<https://yandex.ru/video/touch/preview/3167366276951891583>

<https://hitmos.online/song/71707916>

https://instagram.com/masigra_ykt?utm_medium=copy_link